

Skrøbelig transition fra skole til arbejde

Transitionen fra skole til arbejde forløber gnidningsløst for de fleste unge, men en stor gruppe er sårbare i denne transition. I udlandet tales der i stigende grad om NEET ("Not in Education, Employment or Training"), som efterhånden er blevet betegnelsen for sårbare unge, der slås med sociale og psykiske problemer. Men hvad kendetegner NEET-unge? Tre tyske forskere har givet deres bidrag til denne forskning ved at følge en gruppe på 2.572 personer over en ni-årig periode.

Ved hjælp af avancerede statistiske analyser identificerede forskerne fem undergrupper. Den dårligst stillede var en gruppe med meget stor usikkerhed i beskæftigelse og lange perioder uden arbejde. I den gruppe sporede man det dårligste helbred og laveste livstilfredshed. Den bedst stillede gruppe var den gruppe, der hurtigt etablerede sig på arbejdsmarkedet. Disse to grupper svarer til det almindelige billede på NEET, men der er tre andre grupper. Den første har i starten korte usikre ansættelser, som siden efterfølges af fast arbejde ('Stepping stone-gruppen'). Det overraskende i denne gruppe er, at deres helbred forringes, når de får fast arbejde. Den anden gruppe oplever hele tiden forandringer i deres jobstatus på arbejdsmarkedet ('inhibited transition-gruppen'). Forandringerne påvirker helbredet negativt. Den tredje gruppe mærker ikke usikkerheden i starten af karrieren, men usikkerheden stiger dramatisk. De helbredsmæssige følger af denne situation er uafklarede.

Undersøgelsen viser, at det ikke giver mening at tale om NEET-gruppen af unge, som om alle unge har samme vilkår og vanskeligheder at slås med. Derimod viser det sig, at det er væsentligt at kende de sundhedsmæssige virkninger af forskellig tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis målet er at forbedre sårbare unges situation på arbejdsmarkedet.

Klug, K., Drobnic, S. & Brockmann, H. (2019). Trajectories of insecurity: Young adults' employment entry, health and well-being. *Journal of Vocational Behavior*, 115, (Early View)

Gode erfaringer med screening for ugunstige opvækstbetingelser

Det er efterhånden veldokumenteret, at modgang i barndommen har negative konsekvenser for barnet under opvæksten og i overgangen til et selvstændigt liv som voksen. Modgangen kan spores i voksenlivet i form af psykiske vanskeligheder, usund risikoadfærd og manglende succes på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet. I USA har dette forskningsfelt i de senere år fået fornyet aktualitet, og man er begyndt at interessere sig for, hvordan man let og enkelt identificerer børn i modgang.

Amerikanske sundhedshuse har årligt kontakt til et meget stort antal børnefamilier, men der spørges sjældent til emner som fysisk eller psykisk misbrug, omsorgssvigt eller andre dysfunktioner i familien. En amerikansk forskergruppe har undersøgt muligheden for at anvende et meget simpelt spørgeskema med ti

spørgsmål (plus ekstra spørgsmål i særlige tilfælde). Tanken er, at dette skema skal hjælpe sundhedshusene med at identificere familier, der har brug for hjælp, og siden igangsætte forebyggende tiltag. Med erfaringer fra 164 spædbørnsfamilier finder forskergruppen, at erfaringerne med anvendelse af skemaet er positive. Nogle læger udtaler, at de får lettere ved at diskutere vanskelige emner med familierne, og at de får en større indsigt i familiernes forhold. Ydermere er familierne positive over for forebyggende tiltag.

Dette er kun en undersøgelse af muligheden for at identificere børnefamilier med vanskeligheder tidligere end ellers. Men de første erfaringer er positive, og studiet tyder på, at denne metode er sensitiv over for familiernes vanskeligheder, og at man undgår negative virkninger i familierne som følge af den metode, der anvendes.

Kia-Keating, M., Barnett, M.L., Liu, S.R., Sims, G.M. & Ruth, A.B. (2019). Trauma-Responsive Care in a Pediatric Setting: Feasibility and Acceptability of Screening for Adverse Childhood Experiences. *American Journal of Community Psychology*, 64, 286-297

Kan ugunstige opvækst-betingelser modvirkes via motivations-træning?

I amerikansk forskning om modgang i barndommen interesserer man sig for, hvordan man kan forhindre, at modgangen ender med psykiske eller sociale vanskeligheder i voksenlivet. Mens hovedparten af småbørnsfamilier er positive over for forebyggende tiltag, ser det anderledes ud med interventioner over for unges oplevelse af modgang i barndommen. Det viser et pilotprojekt, som tager udgangspunkt i tidligere forskning, der viser, at unge med mange negative oplevelser med sig i bagagen fra barndommen er i større risiko for at vælge usund risikoadfærd.

I pilotprojektet brugte man et efterhånden velkendt screeningsinstrument med ti spørgsmål (kaldet ACE-spørgeskemaet) og udviklede et særligt, kortvarigt motivations træningsprogram på to sessioner til unge, der bærer mange negative oplevelser med sig. Pilotprojektet rekrutterede 40 unge i risikozonen. Resultaterne var både opmuntrende og nedslående. Det lykkedes at reducere stressniveauet og risikoadfærden for de unge, der deltog i programmet, men desværre viste det sig, at det er vanskeligt at rekruttere unge, idet kun 25 % af de screenede valgte at deltage i projektet – forskerne mener selv, at det kan skyldes, at de unge blev bedt om at deltage i et forskningsprojekt. Andre instanser vil måske få bedre kontakt med

unge. Kommende studier må inddrage sammenligningsgrupper og desuden finde en løsning på det problem, at kun et mindretal tager imod hjælpen.

Goldstein, E., Topitzes, J., Birstler, J. & Brown, R.L. (2019). Addressing adverse childhood experiences and health risk behaviors among low-income, Black primary care patients. *General Hospital Psychiatry*, 56, 1-8

Hvad kendetegner en god hjælp til unge – ifølge de unge selv?

I de seneste 20 år er der importeret adskillige sociale programmer til Danmark, nogle af dem er målrettede unge i ønsket om at reducere deres vanskeligheder. En del unge har mange sammensatte vanskeligheder og passer derfor ikke altid i de sociale programmer, der findes. De unge bliver koblet af og taler selv om, at de ”når bunden” og har en følelse af at være uværdige og ude af stand til at løse egne problemer. Det kan være unge med psykiske vanskeligheder og et misbrug, der ender som hjemløse med den skam, det indebærer. Og der kan derfor være brug for at forstå, hvad unge med store vanskeligheder har brug for, og hvordan professionelle kan imødekomme deres behov.

I en kvalitativ undersøgelse har en engelsk forsker, Rebecca Sandu, undersøgt, hvad der kendetegner en god hjælperelation, når den unge har store sociale og psykiske vanskeligheder. Forskeren har interviewet 30 unge og deres socialarbejdere, bl.a om hvordan

relationen udviklede sig, og hvordan vendepunktet i de unges udvikling opstod.

Sandu fandt bl.a., at relationen mellem hjælper og hjælpsøgende i højere grad var et naturligt forhold og ikke et terapeut-klient-forhold. Relationen var at sammenligne med et familielignende forhold. Det, der bl.a. blev understreget af de unge i undersøgelsen, var at hjælperen altid var til rådighed, selv om den unge havde gjort noget, der var knap så smart. De unge satte især pris på hjælpere, der udviste vedholdenhed og ekstra omsorg. Derudover peger dette studie på, at hjælpen handler om at genskabe de unges forhold til ’verden’ eller mere konkret at genskabe en realistisk måde at forholde sig til livet på. Endelig viser studiet, at den personlige alliance mellem hjælper og hjælpsøgende – ikke arbejdsalliancen mellem terapeut og klient – er afgørende for succes.

Sandu, R.D. (2019). What aspects of the successful relationships with professional helpers enhance the lives of young people facing significant disadvantage? *Children and Youth Services Review*, 106, (Early View)